

Nederlands kaderlid neemt deel aan themaseminar met metaalvakbonden in Oekraïne

Van 28-30 maart 2007 nam Henk van Ommen, actief lid van de Werkgroep Oost-Europa van de metaalafdeling van FNV Bondgenoten, deel aan een seminar in Kiev, Oekraïne. Dit seminar werd georganiseerd door een 5-tal metaalvakbonden van het land, in samenwerking met TIE. Het seminar werd financieel ondersteund door het Solidariteitsfonds van FNV Bondgenoten.

Het seminar ging over globalisering en vakbondsactivisme, een onderwerp waar Henk door

zijn jarenlange ervaring bij Nedcar, goed over mee kon praten. Het maakte deel uit van een breder trainingsprogramma dat twee belangrijke doelen heeft. Er wordt geprobeerd om door middel van trainingen de kaderleden van onafhankelijke vakbonden een sterkere positie te geven. En dit is hard nodig. In Oekraïne delen leiders van vakbonden dikwijls meer belangen met de eigenaren van bedrijven dan met hun collega's op de werkvloer. Ook wordt het werknemers door middel van allerlei sluwe regeltjes dikwijls onmogelijk gemaakt om acties te organiseren. Daarnaast heeft het project tot

doel om een brug te slaan tussen vakbondswerk in Nederland en vakbondswerk in Oekraïne; een uitermate actueel onderwerp. Oekraïne bevindt zich in een vergevorderd stadium van onderhandelingen over lidmaatschap van de WTO en is bezig met economische hervormingen die het land aantrekkelijk moeten maken voor buitenlandse investeerders. En met grote gevolgen. Niet alleen West-Europese werknemers lopen het risico hun baan te verliezen doordat hun bedrijven verdwijnen, maar ook voor de werknemers in Oekraïne zitten er nogal wat haken en ogen aan. Zij zullen te maken krijgen met

een totaal nieuwe, en voor hen vreemde situatie. Staatsbedrijven worden vervangen door multinationals, waarin niet vakmanschap maar efficiëntie op de eerste plaats komt. Werknemers moeten nieuwe vormen vinden om zich te organiseren in dit soort bedrijven. En om dat goed te kunnen doen moeten ze zich op tijd voorbereiden op wat komen gaat. Henk van Ommen was niet de enige gast op het seminar. Vakbondsactivisten uit Hongarije, Rusland en Wit-Rusland waren ook uitgenodigd om hun ervaringen te delen met hun collega's in Oekraïne. En dit was zeer inspirerend. Henk: "door de verhalen van mij en andere collega's, zoals de Hongaarse vakbondsactivisten die bij Flextronics werken, beginnen de deelnemers te zien wat de gevolgen kunnen zijn van globalisering voor hun bedrijven en arbeidssituatie". "Misschien zal er eerst welvaart zijn maar daarna komen de klappen." Dat is de deelnemers wel duidelijk geworden door zijn verhaal, aldus Henk. Hij heeft uitgebreid verteld over Nedcar. Hoe het bedrijf door de

handen is gegaan van verschillende eigenaren en hoe het productieproces continu veranderde door de introductie van nieuwe modellen. Door de openstelling van grenzen is NedCar een speelbal geworden van multinationals, iets dat ook met de bedrijven in Oekraïne kan gebeuren. Om de deelnemers aan het seminar te helpen hun situatie in het heden én de toekomst in kaart te brengen werden ze gevraagd in groepjes opdrachten uit te voeren en vragen te beantwoorden. Zo hebben ze bijvoorbeeld een tijdslijn gemaakt waarin ze de belangrijke economische veranderingen van de afgelopen 15 jaar op hebben aangegeven en werd hen gevraagd een scenario te schetsen voor de toekomst. Het viel Henk op hoe actief de deelnemers hieraan meededen: “We hebben samen gekeken naar hoe het bij ons is gegaan en hoe het daar is gegaan. Er werd goed werk verricht in de groepen. Iedereen deed goed mee en niemand had de overhand. Het proces van globalisering werd goed besproken.” Door het seminar heeft Henk meer inzicht gekregen in de cultuur van het land: de manier waarop mensen denken en de manier waarop de politiek in elkaar zit. Het viel hem op dat communistische structuren nog steeds een grote invloed hebben op de manier waarop de mensen werken. “Er is nog steeds sprake van een grote hiërarchie. De mensen aan de top van de vakbond verbinden zich niet met de mensen op de werkvloer”. De leiders van de vakbond moeten nog veel leren en open staan voor veranderingen”, aldus Henk. Hiervoor is internationale solidariteit belangrijk. Het is goed om van elkaar te leren. Het geeft een goed gevoel met vakbondsbroeders- en zusters uit allerlei landen bij elkaar te zijn”.

Het resultaat van het seminar was dat de deelnemers, door de hulp van hun buitenlandse collega's, duidelijk hebben wat hun toekomstige uitdagingen zijn. Wat zijn belangrijke dingen voor de vakbond in tien jaar? En, nog belangrijker, hoe kun je je erop voorbereiden? Welke kenmerken moet een vakbond hebben in een situatie waarin grenzen opengaan voor multinationals en er vrij verkeer plaats vindt van arbeid en mensen? De deelnemers kwamen tot de conclusie dat er nog veel veranderd moet worden: de vakbonden zijn nog logge structuren en moeten flexibeler worden. Ook moeten ze in staat zijn nieuwe groepen te organiseren en vakbonden op te bouwen in nieuwe bedrijven. Verder is het belangrijk om jongeren en vrouwen te binden én te behouden. Tijdens het volgende seminar in juni zullen deze strategieën nader bekeken worden. Ook hier zullen Nederlandse kaderleden weer hun steentje bijdragen.